

Hvordan kan vi voksne bidra til å bygge positive, inkluderende og robuste elevmiljøer?

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Mobbeombudet i Vestfold og Telemark

Agenda

- Mobbing – Hva er det?
- For å se må vi forstå – for å forstå må vi vite hva vi skal se etter
- Foreldrerollen – hvordan vil vi bidra?

Hva er et mobbeombud?

- Bidra til at alle barn og grunnskoleelever har det trygt og godt i sin barnehage og på sin skole.
- Sikre barnets rett til å bli hørt.
- Sikre at det er barnets beste som legges til grunn for de beslutningene som tas.

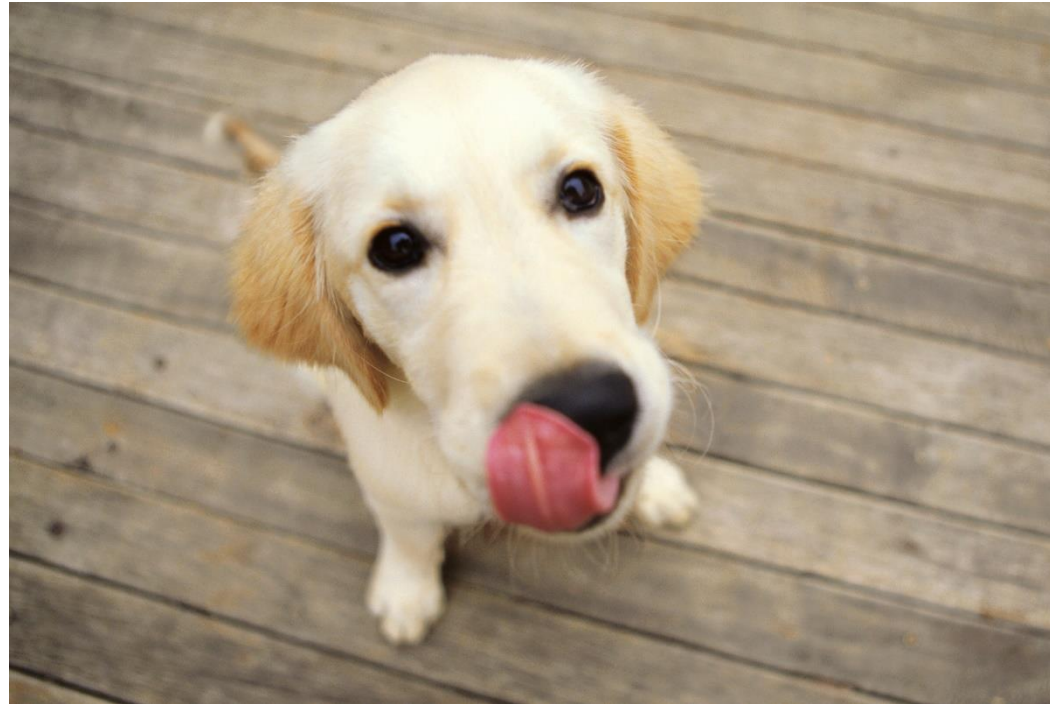

Mobbing vs Konflikt – Hva er hva?

- Sosial friksjon – it`s a blessing and a curse
- Mobbing er:
  - Negative handlinger
  - Gjentakende over tid*
  - Ujevnt maktforhold (den som utsettes for dette har ikke mulighet til å forsvare seg)
- Det er også:
  - Marginalisering/eksklusjon
  - Svak sosial betydning – å hindres fra å ha en betydningsfull rolle i fellesskapet

Sosial tolkning - Å forstå andres tenkning

Sosial eksklusjonsangst – Frykten for å bli avvist

- Når vi mennesker er sammen i en gruppe, blir vi «enige» om hva som aksepteres og gir innpass, og hva som avvises og ekskluderes – vi fremforhandler normer for aksept/avvisning
- Når vi kan normene får vi håp om å lykkes – inkluderes, samtidig som vi får angst for å mislykkes – ekskluderes
- Dersom vi ser at det er fare for å avvises/ekskluderes, øker engstelsen for at det skal hende meg
- Når vi blir redd for at det kan hende meg, jobber vi for at normene for aksept/innpass passer meg best mulig
- Når normene skal ligne meg mest mulig, vil rammen for aksept samtidig bli smalere
- For å sikre egen posisjon ekskluderes andre
- Selvforsterkende prosess i både positiv og negativ forstand

Sosial eksklusjonsangst – De voksnes rolle

- Vi har parallelle forhandlinger med ungdommene om de samme normene
- Uten tilstedeværende voksne legges det til rette for destruktive prosesser
- Smal ramme for aksept – økt angst – smalere ramme – økt angst – smalere ramme → Høy grad av ekskluderende adferd
- Destruktive normer
  - Ingen liker Lise og Lises status er smittsom
  - Det er gangbar humor å slenge dritt/kommentere
  - Det er helt vanlig å bruke homse, bøg, jøde, neger, pedo osv. Det er som å si dust
  - De som ikke har rett stil, er med i gruppa på snap, vært i syden, hytte på Geilo osv får ikke være med
  - Om du skal være med her må du være med å plage Lars

Sosial eksklusjonsangst – De voksnes rolle

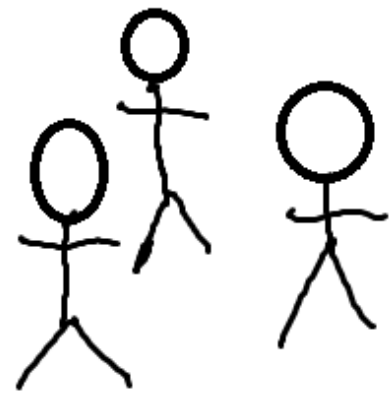
- Være oppmerksom på hvilke normer som fremforhandles i elevgruppa
- Delta aktivt i normutviklingen
  - Styrke positive normer («Jeg blir så glad når jeg ser at dere...» «Jeg hørte at... Da ble jeg stolt», VÆR GODE EKSEMPLER)
- Utfordre «sannheter» og negative normer
  - Still gode spørsmål – Er det sånn at det er den buksa som gjør at du ler så godt når dere er sammen?
  - Bruk deg selv som eksempel – Om noen hadde sagt det der til meg så hadde jeg faktisk blitt veldig lei meg/Det kan godt hende jeg også hadde ledd og latt som jeg syntes det var tull...
  - Hjelp ungdommen å speile seg selv i situasjonen – Om noen hadde lagt ut det bildet av deg/shippet deg med den eller den... hvordan hadde du opplevd det?
  - Hjelp ungdommen i å ta ansvar for sitt bidrag – Hva skjedde i forkant? Kan du ha gjort noe som var med på at situasjonen ble som den ble?
  - Ja, jeg har full forståelse for at du ble skikkelig sint/frustrert/lei deg, men det er fortsatt ikke greit å... (Det er fullt mulig å møte/respektere ungdommens følelse men likevel justere adferden)

De sosialt konstruerte historiene – Sannheten om...

- «Jammen hun er jo så ...klengete...sur...stille...frekk...»
- «Jammen han er jo så ...voldsom...uforutsigbar...dominerende...»
- «Foreldrene er jo så...vanskelige å samarbeide med...i forsvar...blinde...»
- Kan ha rot i adferdstrekk, enkelthendelse ol
- Selvforsterkende
- Adopteres ofte av de voksne
- Legitimerer avvisning og ekskludering
- Oppdragerubehaget – det må vi tåle!

SoMe - Noen utfordringer

- Høy brukerkompetanse – Lav vurderingskompetanse
- Høy vurderingskompetanse – Lav og ofte fordomsfull brukerkompetanse
- Passive voksne
- Lite kjennskap til utfordringer i barne/ungdomsmiljøet – Blir to versjoner av seg selv
- Det kan være vanskelig å melde fra (for stor avstand, vanskelig å få voksne til å forstå, utgangspunktet vil provosere)